

Ostateczne oświadczenie polskiego KPK OECD w sprawie zgłoszenia domniemanego naruszenia

Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych w sprawie dotyczącej LPP S.A.

Warszawa, dnia 27 maja 2026 r.

Poniżej przedstawiono działania podjęte przez polski Krajowy Punkt Kontaktowy OECD ds. odpowiedzialnego biznesu (KPK OECD) w sprawie wynikającej z zawiadomienia o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych (Wytyczne OECD) otrzymanego przez KPK OECD w dniu **6 grudnia 2024 r.**

Po spotkaniach ze stronami postępowania oraz analizie zebranych informacji i dokumentów **sprawa nie została przyjęta do prowadzenia przez polski KPK OECD**, co zostało szczegółowo wyjaśnione i opisane w niniejszej Ocenie końcowej.

Ze względu na szczególny charakter postępowań prowadzonych przed KPK OECD należy podkreślić, że Krajowe Punkty Kontaktowe OECD nie są organami sądowymi i nie posiadają kompetencji orzekania o odszkodowaniach ani zobowiązania stron do udziału w postępowaniu pojednawczym lub mediacyjnym.

SPIS TREŚCI:

- I. Podstawowe fakty w sprawie
- II. Kompetencje polskiego KPK OECD
- III. Zawiadomienie – informacje formalne
- IV. Strony postępowania
- V. Działania podjęte w sprawie przez KPK OECD
- VI. Streszczenie zawiadomienia
- VII. Stanowisko Przedsiębiorstwa
- VIII. Wstępna analiza sprawy przez KPK OECD
- IX. Decyzja polskiego KPK OECD
- X. Uzasadnienie decyzji KPK OECD
- XI. Podsumowanie i rekomendacje KPK OECD
- XII. Informacje proceduralne

I. PODSTAWOWE FAKTY W SPRAWIE

- 1) Polski KPK OECD otrzymał w dniu **4 listopada 2024 r.** informację o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD w związku z działalnością prowadzoną w Mjanmie przez polskie przedsiębiorstwo.
- 2) O sprawie poinformowano **KPK OECD w Austrii i Holandii.**
- 3) Zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD wypełnione na formularzu wymaganym przez polski KPK OECD wpłynęło do KPK OECD drogą elektroniczną w dniu **6 grudnia 2024 r.**
- 4) Polski KPK OECD prowadził niniejszą sprawę w koordynacji z **KPK OECD w Niemczech i Wielkiej Brytanii.**
- 5) W dniu **20 stycznia 2026 r.** polski KPK OECD zdecydował o **nieprzyjęciu niniejszej sprawy do dalszego rozpatrywania.**
- 6) Zgodnie z Procedurą postępowania przed polskim KPK OECD w sprawie potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD (część B., II., pkt 6)) niniejsza **Ocena wstępna jest jednocześnie Oceną końcową w sprawie.**

II. KOMPETENCJE POLSKIEGO KPK OECD

- 1) Polski Krajowy Punkt Kontaktowy OECD ds. odpowiedzialnego biznesu (KPK OECD), podobnie jak inne KPK OECD funkcjonujące łącznie w 52 krajach, upowszechnia standardy odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej (*responsible business conduct, RBC*) opracowane przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).
- 2) W kompetencjach KPK OECD leży również rozpatrywanie zawiadomień o potencjalnych naruszeniach przez przedsiębiorstwa [Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych w sprawie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej](#) (Wytyczne OECD).
- 3) Polski KPK OECD pełni rolę pozasądowego mechanizmu rozpatrywania skarg w sprawach związanych z wdrażaniem Wytycznych OECD przez przedsiębiorstwa.
- 4) Zawiadomienia są rozpatrywane o [Procedurę postępowania przed polskim KPK OECD w sprawie potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD](#), której ostatnia aktualizacja miała miejsce 15 kwietnia 2024 r. i jest zgodna z Wytycznymi OECD, edycja 2023.
- 5) Zgodnie z Wytycznymi OECD (część II. Procedury wdrażania Wytycznych OECD) oraz z *Procedurą Postępowania przed polskim KPK OECD*, procedura przed KPK OECD kończy się przygotowaniem i publikacją Oceny końcowej.

III. ZAWIADOMIENIE – INFORMACJE FORMALNE

- 1) Zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych wypełnione na formularzu wymaganym przez polski KPK OECD wpłynęło do KPK OECD drogą elektroniczną w dniu **6 grudnia 2024 r.**
- 2) Zawiadomienie zostało złożone przez **Międzynarodową Federację Związków Zawodowych IndustrialALL Global Union** (dalej: **Autor zawiadomienia**).
- 3) Zawiadomienie dotyczyło potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD przez polskie przedsiębiorstwo wielonarodowe **LPP S.A.** z siedzibą w Gdańsku (dalej: **Przedsiębiorstwo**).

- 4) Autor zawiadomienia wskazał w zawiadomieniu na potencjalne naruszenie w związku z prowadzoną przez Przedsiębiorstwo działalnością w Mjanmie, następujących rozdziałów Wytycznych OECD:
- **rozdział I „Koncepcje i zasady”** (w szczególności pkt 2),
 - **rozdział II „Zasady ogólne”** (w szczególności: część A, pkt 1, 2, 7, 9, 10, 11, 12 i 15),
 - **rozdział IV „Prawa człowieka”** (w całości),
 - **rozdział V „Zatrudnienie i relacje z pracownikami”** (w całości).

IV. STRONY POSTĘPOWANIA

1) Autor zawiadomienia

IndustriALL Global Union to międzynarodowa federacja związków zawodowych z siedzibą w Genewie. Federacja powstała w 2012 r. i obecnie zrzesza ponad 50 mln pracowników w 140 krajach, w tym w Polsce.

Federacja reprezentuje pracowników zatrudnionych w kilkunastu sektorach przemysłowych, m.in. w sektorze wydobywczym, chemicznym, przetwórczym oraz tekstylno-odzieżowym i obuwniczym. Zajmuje się wspieraniem stowarzyszonych związków zawodowych w ich działalności, koordynacją wspólnych działań na poziomie międzynarodowym oraz organizowaniem kampanii mających na celu promocję praw pracowniczych na skalę globalną.

Dodatkowo lobbuje na rzecz ratyfikacji i implementacji istniejących międzynarodowych konwencji dotyczących praw pracowniczych, w tym konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) przez państwa, w których prowadzi swoją działalność oraz wypracowywania nowych standardów.

Federacja aktywnie uczestniczy w dialogu społecznym z różnymi organizacjami międzynarodowymi, w tym OECD i MOP prezentując oczekiwania swoich członków w zakresie standardów dotyczących godnej pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej i należytej staranności.

IndustriALL Global Union prowadzi także działania na rzecz ratyfikacji i implementacji istniejących międzynarodowych konwencji dotyczących praw pracowniczych, w tym konwencji MOP oraz opracowywania nowych regulacji i standardów.

W zawiadomieniu wskazane zostały również następujące organizacje związkowe:

– **Konfederacja Związków Zawodowych Mjanmy (CTUM)**

Jak wskazano w zawiadomieniu, CTUM jest jedyną zarejestrowaną konfederacją związków zawodowych i najbardziej reprezentatywną organizacją związkową w Mjanmie. CTUM zrzesza 65 000 członków z sektora rolniczego, odzieżowego, obuwniczego, spożywczego, skórzanego, transportu (kolejowego, przeładunkowego i drogowego), budowlanego, górniczego i edukacyjnego. Od 1996 r. CTUM jest członkiem Międzynarodowej Federacji Związków Zawodowych (ITUC), a od 2014 r. reprezentuje pracowników Mjanmy w MOP. W związku z sytuacją polityczną w Mjanmie od 2021 r. Przewodniczący CTUM oraz inni przedstawiciele Komitetu Centralnego CTUM przebywają na wygnaniu poza Mjanmą.

– **Federacja Pracowników Przemysłowych Mjanmy (IWFM)**

IWFM jest organizacją związkową stowarzyszoną z CTUM i IndustriALL. Przewodnicząca Federacji IWFM, podobnie jak Przewodniczący CTUM oraz inni przedstawiciele Komitetu Centralnego CTUM w związku z sytuacją polityczną w Mjanmie od 2021 r. przebywa na wygnaniu poza Mjanmą.

Jak wskazano w zawiadomieniu IndustrialALL Global Union działa również w imieniu wyżej wymienionych organizacji.

2) Przedsiębiorstwo

LPP S.A. to polskie przedsiębiorstwo wielonarodowe z siedzibą w Gdańsku zajmujące się projektowaniem, produkcją i dystrybucją odzieży. Przedsiębiorstwo jest największą w Europie Środkowej spółką modową operującą w sektorze tekstylno-odzieżowym i obuwniczym. Przedsiębiorstwo jest notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i jest częścią Grupy Kapitałowej LPP¹.

Przedsiębiorstwo posiada ponad 30-letnie doświadczenie w branży odzieżowej. Sieć sprzedaży obejmuje całą Polskę, kraje Europy i Bliski Wschód. Przedsiębiorstwo działa w tzw. modelu koncepcji omnichannelowej tj. w której sprzedaż tradycyjna i internetowa są w pełni zintegrowane.

Przedsiębiorstwo posiada pięć marek: **Sinsay, Reserved, Cropp, Mohito i House**. Koncepcje kolekcji marek powstają w Polsce, natomiast szycie zaprojektowanych modeli zlecane jest przedsiębiorstwom zewnętrznym. Przedsiębiorstwo nie posiada własnych fabryk. Jest to model bardzo popularny w branży odzieżowej. W 2024 r. ok. 94% kolekcji marek Przedsiębiorstwa zamawianych było w Azji, głównie w Chinach, Bangladeszu, Mjanmie, Indiach, Pakistanie i Kambodży. Jednocześnie u żadnego pojedynczego dostawcy wartość zakupionych towarów nie przekraczała 5% całości zakupów.

Przedsiębiorstwo sprzedaje swoje kolekcje w ok. 40 krajach, gdzie prowadzi sprzedaż internetową oraz stacjonarną (ok. 2 300 sklepów). Tworzy miejsca pracy dla przeszło 43 tysięcy osób (w tym prawie 24 tysiące w Polsce). Zysk netto Przedsiębiorstwa w roku 2024 r. wyniósł 1,7 mld zł.

Główna siedziba LPP S.A. znajduje się w Gdańsku. Tu powstają projekty kolekcji Sinsay, Reserved i Cropp. Przedsiębiorstwo posiada też biuro w Krakowie, które jest zapleczem projektowym dla marek House i Mohito oraz biuro produktowe Reserved w Warszawie, które wspiera gdański zespół w projektach specjalnych.

Dodatkowo Przedsiębiorstwo posiada biura zagraniczne w Szanghaju (Chiny), Dhace (Bangladesz) i Stambule (Turcja). Biura te są odpowiedzialne za koordynację produkcji kolekcji LPP w tamtejszych fabrykach, kontrolę jakości a także audyt pod kątem odpowiednich warunków pracy i przestrzegania praw człowieka przez dostawców. Jednocześnie w każdym kraju, w którym zlokalizowane są sklepy stacjonarne Przedsiębiorstwa funkcjonuje lokalna spółka zależna.

Łącznie w skład Przedsiębiorstwa wchodzi 29 zależnych spółek zagranicznych. W większości są to podmioty zajmujące się dystrybucją produktów Przedsiębiorstwa poza granicami Polski. Przedsiębiorstwo posiada także sześć spółek krajowych, które zajmują się m.in. obsługą salonów na terenie Polski, sprzedażą odzieży promocyjnej, obsługą logistyki, zarządzaniem projektami informatycznymi.

Zespół Przedsiębiorstwa liczy łącznie około 54 tysiące osób w biurach oraz strukturach sprzedaży i dystrybucji w Polsce, krajach Europy i Azji.

¹ Informacje przedstawione w tym punkcie zostały opracowane na podstawie: [Skonsolidowany roczny raport za 2024 r. GK LPP SA](#), str. 8 i 14 oraz strona internetowa www.lpp.com

V. DZIAŁANIA PODJĘTE W SPRAWIE PRZEZ KPK OECD

W dniu **4 listopada 2024 r.** Autor zawiadomienia przesłał do polskiego i holenderskiego KPK OECD informację o systematycznych naruszeniach Wytycznych OECD związanych z działalnością prowadzoną w Mjanmie przez polskie przedsiębiorstwo LPP S.A. oraz jego akcjonariuszy.

Ze względu na fakt, że zgodnie z procedurą postępowania przed polskim KPK OECD zawiadomienie do polskiego KPK OECD powinno być złożone w języku polskim, a tylko w szczególnych przypadkach polski KPK OECD dopuszcza możliwość konsultowania sprawy w języku angielskim oraz złożenia zawiadomienia w języku angielskim – polski KPK OECD skontaktował się z Autorem zawiadomienia wyjaśniając sposób prowadzenia postępowań przed polskim KPK OECD oraz przesyłając angielską wersję formularza zawiadomienia – prosząc o wypełnienie formularza zgodnie ze wskazaniami w poszczególnych rubrykach.

Zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD przedstawione na formularzu polskiego KPK OECD wpłynęło do KPK OECD drogą elektroniczną w dniu **6 grudnia 2024 r.**

Poniżej przedstawiono spis działań podjętych przez KPK OECD po otrzymaniu zawiadomienia.

16 grudnia 2024 r.	KPK OECD potwierdził Autorowi zawiadomienia otrzymanie zawiadomienia.
16 grudnia 2024 r.	Ze względu na fakt, że w zawiadomieniu wskazano przedsiębiorstwa finansowe z Austrii i Holandii jako akcjonariuszy Przedsiębiorstwa, KPK OECD powiadomił również o otrzymaniu zawiadomienia KPK OECD w Austrii i Holandii.
18 grudnia 2024 r.	KPK OECD wysłał do Przedsiębiorstwa pismo informujące o otrzymaniu zawiadomienia przez KPK OECD wraz z prośbą o zajęcie przez Przedsiębiorstwo stanowiska w sprawie.
18 grudnia 2024 r.	KPK OECD skontaktował się z niemieckim KPK OECD , który w dniu 17 grudnia 2024 r. poinformował polski KPK OECD, że otrzymał podobne zawiadomienia od tego samego Autora zawiadomienia dotyczące niemieckiego przedsiębiorstwa. Przedstawiciele polskiego i niemieckiego KPK OECD zgodzili się, że należy również zaprosić brytyjski KPK OECD , który otrzymał podobne zawiadomienie od tego samego Autora zawiadomienia w sprawie brytyjskiej spółki.
30 stycznia 2025 r.	KPK OECD otrzymał stanowisko Przedsiębiorstwa w sprawie.
4 marca 2025 r.	KPK OECD spotkał się w formule online z Autorem zawiadomienia.
31 marca 2025 r.	KPK OECD spotkał się w formule stacjonarnej z przedstawicielami Przedsiębiorstwa.
W wyniku spotkań ze stronami postępowania ustalono, że strony prześlą KPK OECD drogą elektroniczną dokumenty i informacje uzupełniające.	
1 kwietnia 2025 r.	Przedsiębiorstwo przesłało KPK OECD informacje uzupełniające.
15 kwietnia 2025 r.	Autor zawiadomienia przesłał dodatkowe uzupełniające w sprawie.
od kwietnia 2025 r. do stycznia 2026 r.	KPK OECD prowadził wymianę korespondencji oraz regularnie spotykał się z niemieckim i brytyjskim KPK OECD.

od czerwca 2025 r. do sierpnia 2025 r.	Z inicjatywy polskiego KPK OECD odbyły się spotkania stacjonarne i online z przedstawicielami administracji publicznej, ekspertami i przedstawicielami innych środowisk posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej w Mjanmie.
sierpień 2025 r. – styczeń 2026 r.	KPK OECD badał sprawę i rozważał możliwe scenariusze dalszych kroków w sprawie.
20 stycznia 2026 r.	KPK OECD podjął decyzję o nieprzyjęciu sprawy do prowadzenia.
25 lutego 2026 r.	KPK OECD przekazał stronom postępowania projekt Oceny wstępnej sprawy (będącej jednocześnie oceną końcową).

VI. STRESZCZENIE ZAWIADOMIENIA

- 1) W opinii Autora zawiadomienia potencjalne naruszenie Wytycznych OECD nastąpiło wskutek działalności Przedsiębiorstwa prowadzonej w Mjanmie, w której od 2021 r. Władzę sprawuje junta wojskowa, a kraj znajduje się w stanie wojny domowej.
- 2) W opinii Autora zawiadomienia Przedsiębiorstwo operując w środowisku, w którym prawo wojskowe i działania policji są w całości sprzeczne z Wytycznymi OECD, powoduje, że Przedsiębiorstwo nie może przestrzegać istotnych zaleceń Wytycznych OECD bez naruszenia lokalnego prawa wojskowego, co powoduje, że Przedsiębiorstwo narusza postanowienia Wytycznych OECD, w szczególności **rozdział I „Konceptje i zasady”**, zgodnie z którym:

pkt 2.

Przestrzeganie przepisów prawa krajowego jest podstawowym obowiązkiem przedsiębiorstw. Wytyczne OECD nie zastępują prawa krajowego i nie należy ich postrzegać za nadrzędne w stosunku do regulacji obowiązujących w danym państwie i prawa krajowego. Nieprzestrzeganie przez rządy zasad i standardów zgodnych z Wytycznymi OECD lub powiązanych z nimi zobowiązań międzynarodowych nie umniejsza oczekiwań przestrzegania Wytycznych OECD przez przedsiębiorstwa. Pomimo tego, że Wytyczne OECD w wielu przypadkach wykraczają poza przepisy prawa, nie powinny one jednak (i nie mają takiego celu) stawiać przedsiębiorstw w sytuacjach, w których miałyby one do czynienia ze sprzecznymi wymogami. Niemniej jednak w państwach, w których prawo krajowe jest sprzeczne z zasadami i standardami przedstawionymi w Wytycznych OECD, przedsiębiorstwa powinny dążyć do uznawania tych zasad i standardów w możliwie najpełniejszym zakresie, nie powodując przy tym naruszenia przepisów prawa krajowego.

- 3) Autor zawiadomienia wskazał, że otrzymał wiele zgłoszeń problemów mających miejsce w 2023 r. z poszanowaniem praw pracowniczych w lokalnych fabrykach produkujących dla Przedsiębiorstwa. Kolejne raporty dotyczące naruszeń w tych fabrykach były także zgłaszane w 2024 r.

Dlatego też w opinii Autora zawiadomienia Przedsiębiorstwo przyczynia się do ekstremalnych naruszeń praw człowieka wobec lokalnych pracowników i działaczy związkowych, naruszając przy tym w szczególności postanowienia **rozdziału II „Zasady ogólne”, część A**, zgodnie z którym przedsiębiorstwa powinny:

pkt 1. przyczyniać się do postępu gospodarczego, środowiskowego i społecznego w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju;

pkt 2. *respektować uznane międzynarodowo prawa człowieka tych, na kogo oddziałuje ich działalność; (...)*

pkt.7 *opracowywać i stosować skuteczne praktyki samoregulacyjne i systemy zarządzania sprzyjające relacjom opartym na zaufaniu oraz wzajemnym zaufaniu przedsiębiorstw i społeczności, w których prowadzą one swoją działalność;*

- 4) Ponadto wbrew dalszym zasadom sformułowanym w **rozdziale II „Zasady ogólne”, część A, pkt 9. i 10.** Przedsiębiorstwo w opinii Autora zawiadomienia nie wykorzystało swojej siły oddziaływania (*leverage*), aby zapobiec represjom ze strony wojska, a wojsko ma dostęp do miejsca produkcji towarów dla Przedsiębiorstwa.

(...) przedsiębiorstwa powinny:

pkt 9. *powstrzymać się od działań dyskryminujących lub dyscyplinarnych lub angażowania się w innego rodzaju działania powodujące represje wobec pracowników, przedstawicieli związków zawodowych lub innych przedstawicieli pracowników, którzy w dobrej wierze zgłaszają kierownictwu lub, w zależności od przypadku, odpowiednim organom władz publicznych, informacje o praktykach naruszających przepisy prawa, postanowienia Wytycznych OECD lub polityki przedsiębiorstwa;*

pkt 10. *powstrzymać się od stosowania represji i podejmować działania mające na celu zapobieganie represjom, w tym przez podmioty, z którymi przedsiębiorstwo utrzymuje relacje biznesowe, wobec jakichkolwiek osób lub grup, które mogą dążyć do – lub prowadzić badania mające na celu – lub zgłaszać obawy w zakresie faktycznych lub potencjalnych negatywnych skutków związanych z działalnością, produktami lub usługami przedsiębiorstwa. Obejmuje to promowanie otoczenia, w którym osoby i grupy czują się bezpiecznie, mogąc zgłaszać nieprawidłowości oraz w stosownych przypadkach, przyczynianie się do zapobiegania negatywnym skutkom represji w momencie ich wystąpienia;*

- 5) W opinii Autora zawiadomienia doszło również do naruszenia zaleceń Wytycznych OECD wskazanych w **rozdziale II „Zasady ogólne”, (część A, pkt 11. i 12.)** ze względu na nie przeprowadzenie, w opinii Autora zawiadomienia, skutecznego procesu należytej staranności, nie złagodzenie negatywnych skutków działalności Przedsiębiorstwa dla poszanowania praw człowieka i praw pracowniczych oraz nie podjęcie żadnych kroków w celu zapobiegania przyszłym negatywnym skutkom działalności Przedsiębiorstwa.

(...) przedsiębiorstwa powinny:

pkt 11. *wdrażać procedury opartej na ryzyku należytej staranności, przykładowo, poprzez uwzględnianie jej w systemach zarządzania ryzykiem przedsiębiorstwa, w celu identyfikowania faktycznych i potencjalnych negatywnych skutków, zapobiegania tym skutkom i ich łagodzenia, jak opisano w punktach 12 i 13, oraz ponoszenia odpowiedzialności za sposób postępowania w przypadku wystąpienia takich skutków. Charakter i zakres procedur należytej staranności zależy od okoliczności poszczególnych sytuacji;*

pkt 12. *unikąć powodowania lub przyczyniania się do wystąpienia negatywnych skutków w odniesieniu do kwestii objętych Wytycznymi OECD w wyniku prowadzonej przez siebie działalności oraz przeciwdziałać takim skutkom w momencie ich wystąpienia, w tym poprzez zapewnienie zapobiegania lub współpracy w zakresie działań zaradczych odnoszących się do negatywnych skutków;*

- 6) Autor zawiadomienia wskazuje także na **rozdziału II „Zasady ogólne” (część A pkt 15)**, ponieważ w opinii Autora zawiadomienia Przedsiębiorstwo nie może w znaczący sposób współpracować ze związkami zawodowymi w sprawach objętych Wytycznymi OECD

(...) przedsiębiorstwa powinny:

pkt 15. konstruktywnie współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami lub ich prawowitymi przedstawicielami w ramach przeprowadzania analizy due diligence oraz w celu zapewnienia możliwości uwzględnienia ich opinii w odniesieniu do działań, które mogą mieć na nie znaczący wpływ, związanych z kwestiami objętymi wytycznymi.

- 7) Ponadto Autor zawiadomienia wskazał, że Przedsiębiorstwo w opinii Autora zawiadomienia narusza rozdziały Wytycznych OECD: **rozdział IV „Prawa człowieka” (w całości)** i **rozdział V „Zatrudnienie i relacje z pracownikami” (w całości)**, ze względu na kontynuowane inwestycje i prowadzenie działalności w kraju, w którym nie funkcjonują rządy prawa i gdzie wojsko ingeruje w niezależną reprezentację związków zawodowych, dialog i rokowania zbiorowe.
- 8) Autor zawiadomienia przedstawił ponadto w zawiadomieniu informacje na temat:
- poważnych naruszeń warunków pracy w Mjanmie w szczególności w sektorze tekstylnodzieżowym;
 - trudności w prowadzeniu działalności w Mjanmie przez organizacje związkowe od czasu zamachu stanu w 2021 r., unieważnieniach paszportów i aresztowaniach członków związków zawodowych;
 - zgłoszeń naruszeń warunków pracy w fabrykach w Mjanmie, z których zgodnie z wiedzą Autora zawiadomienia korzysta Przedsiębiorstwo;
 - braku działań ze strony Przedsiębiorstwa, które miałyby na celu dążenie do naprawienia systemowych problemów w Mjanmie spowodowanych działaniami władz wojskowych.
- 9) **Autor zawiadomienia przedstawił także swoje oczekiwania wobec Przedsiębiorstwa, jakie chciałby osiągnąć w rezultacie dialogu i postępowania przed KPK OECD, a mianowicie:**
- Przedsiębiorstwo zaprzestanie prowadzić swoją działalność w Mjanmie i wycofa się ze wszystkich swoich aktywności prowadzonych w tym kraju;
 - Przedsiębiorstwo uzgodni z Autorem zawiadomienia ramy dla przestrzegania Wytycznych OECD, w tym poprzez podpisanie Zasad Ramowych Autora zawiadomienia w sprawie odpowiedzialnego wycofania się Przedsiębiorstwa z Mjanmy;
 - Przedsiębiorstwo uzyska dowody wypłat dla pracowników na koniec planów wyjścia z fabryk, w tym wszystkich odpraw i świadczeń należnych osobom dotkniętym działalnością Przedsiębiorstwa;
 - KPK OECD powiadomi innych urzędników rządowych, takich jak urzędnicy ds. zamówień publicznych oraz ministerstwa handlu i inwestycji w Polsce, Austrii, Holandii i Unii Europejskiej, które mogą być zainteresowane kwestiami wskazanymi w zawiadomieniu.

VII. STANOWISKO PRZEDSIĘBIORSTWA

- a) W piśmie z dnia 30 stycznia 2025 r. skierowanym do Polskiego KPK OECD w odpowiedzi na informację o wpłynięciu zawiadomienia, Przedsiębiorstwo wyraziło opinię, że **zarzuty wobec Przedsiębiorstwa sformułowane w zawiadomieniu są bezzasadne.**

- b) W opinii Przedsiębiorstwa treść zarzutów wobec Przedsiębiorstwa stanowi swobodną kompilację różnorodnych faktów i twierdzeń, od politycznych przez społeczne, prawne po biznesowe i tym samym trudno stwierdzić, gdzie w zawiadomieniu znajduje się ogólna refleksja na temat sytuacji w Mjanmie, a gdzie sformułowane są zarzuty wobec Przedsiębiorstwa.
- c) Subiektywnie przedstawione negatywne tło funkcjonowania Mjanmy, w opinii Przedsiębiorstwa, stanowiło dla Autora zawiadomienia okazję do umieszczenia na tym tle Przedsiębiorstwa i zarzucenia naruszenia Wytycznych OECD bez podania konkretnych miejsc zdarzeń, okoliczności i dowodów, do których Przedsiębiorstwo mogłoby się ustosunkować i rzeczowo na nie odpowiedzieć.
- d) W opinii Przedsiębiorstwa Autor zawiadomienia w sposób całkowicie dowolny nadał Wytycznym OECD charakter prawnie wiążący, nadrzędny wobec przepisów prawa krajowego w Mjanmie. W opinii Przedsiębiorstwa Wytyczne OECD wskazują jako obowiązek przedsiębiorców przestrzegania prawa miejscowego przy możliwie szerokim poszanowaniu Wytycznych OECD. Jednak w opinii Przedsiębiorstwa Wytyczne OECD nie są nadrzędne nad prawem lokalnym, a stosowanie Wytycznych OECD nie może łamać prawa krajowego.
- e) Przedsiębiorstwo wpisując swój model biznesowy w proces globalizacji zamawia towary w różnych miejscach na świecie, przestrzegając prawa krajowego zgodnie z zaleceniami Wytycznych OECD, dążąc do ich najszerzego poszanowania.

Przedsiębiorstwo podkreśliło przy tym, że wybierając miejsca współpracy gospodarczej realizuje także sugestie Unii Europejskiej, zachęcające do nawiązywania kontaktów handlowych z przedsiębiorcami z krajów rozwijających się, przeżywających destabilizację polityczną i społeczną. Szczególne wsparcie UE zyskała m.in. także Mjanma, wobec której UE postawiła jednostronne preferencje taryfowe na towary importowane.

- f) Ponadto w piśmie do KPK OECD Przedsiębiorstwo zdecydowanie sprzeciwiło się prezentowaniu Przedsiębiorstwa w skrajnie negatywnym kontekście, jak miało to miejsce w publikacji internetowej Autora zawiadomienia z dnia 14 listopada 2024 r.
- g) W podsumowaniu stanowiska Przedsiębiorstwo wniosło o nieprzyjmowanie przez KPK OECD sprawy przedstawionej w zawiadomieniu do dalszego procedowania.

VIII. WSTĘPNA OCENA SPRAWY PRZEZ KPK OECD

W trakcie badania sprawy zgodnie z [Procedurą postępowania przed polskim KPK OECD w sprawie potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej](#) (Część B. punkt II., 2), KPK OECD zbadał następujące kryteria:

- a) **Sprawdzenie tożsamości Autora zawiadomienia oraz powodów jego zainteresowania sprawą.**

Zgodnie z przedstawionymi dokumentami Autorem zawiadomienia jest przedstawiciel **Międzynarodowego Związku Zawodowego IndustrialALL Global Union**.

Na podstawie zebranych informacji KPK OECD uznał, że Autor zawiadomienia, jako znana międzynarodowa federacja związków zawodowych reprezentująca interesy ponad 50 mln pracowników, może mieć powody do zainteresowania się wpływem Przedsiębiorstwa na pracowników, w tym w jej łańcuchu dostaw, oraz kwestiami związanymi z działalnością związków zawodowych w Mjanmie.

b) Sprawdzanie, czy Przedsiębiorstwo jest objęte Wytycznymi OECD?

Na podstawie informacji zebranych w sprawie KPK OECD stwierdził, że:

- w skład Grupy Kapitałowej LPP wchodzi 29 zależnych spółek zagranicznych;
- w 29 krajach, w których znajdują spółki Grupy funkcjonuje sieć sklepów stacjonarnych LPP;
- Grupa Kapitałowa LPP posiada długi międzynarodowy łańcuch wartości/dostaw oraz stałe relacje biznesowe z podmiotami w innych krajach;
- Grupa Kapitałowa LPP posiada rozbudowane struktury sprzedaży i dystrybucji w Polsce, krajach Europy i Azji;
- Grupa Kapitałowa LPP posiada biura zagraniczne w Szanghaju (Chiny), Dhace (Bangladesz) i Stambule (Turcja). Biura te są odpowiedzialne za koordynację produkcji kolekcji LPP w tamtejszych fabrykach, kontrolę jakości a także audyt pod kątem odpowiednich warunków pracy i przestrzegania praw człowieka przez dostawców;
- większość kolekcji marek LPP jest zamawianych w krajach azjatyckich, głównie w Chinach, Bangladeszu, Mjanmie, Indiach, Pakistanie i Kambodży.

W świetle powyższego KPK OECD uznał, że polskie Przedsiębiorstwo wskazane w zawiadomieniu jest przedsiębiorstwem wielonarodowym objętym zaleceniami Wytycznych OECD.

KPK OECD podkreśla przy tym, że przyjęte przez KPK OECD rozumienie pojęcia „przedsiębiorstwa wielonarodowego”, na gruncie prawa polskiego, czy też innego niż Wytyczne OECD prawa międzynarodowego, może się różnić od zaleceń sformułowanych w Wytycznych OECD.

W rozdziale I Wytycznych OECD „Koncepcje i zasady”, pkt 4. wskazano bowiem, że aby ocenić, czy dane przedsiębiorstwo jest czy nie jest przedsiębiorstwem wielonarodowym, należy wziąć pod uwagę: *międzynarodowy charakter struktury lub działalności przedsiębiorstwa oraz jego formę handlową, cel lub rodzaj prowadzonej działalności*.

Jednocześnie, KPK OECD uznał, że Autor zawiadomienia nie przedstawił wystarczających informacji formułując zarzut potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD zarówno przez Przedsiębiorstwo, jak i dwóch jego akcjonariuszy: holenderską spółkę z sektora finansowego oraz austriacką spółkę z sektora finansowego. Zgodnie z prośbą Autora zawiadomienia KPK OECD poinformował o sprawie KPK OECD w Austrii i Holandii.

Polski KPK OECD uznał jednocześnie, że o potencjalnych zarzutach wobec akcjonariuszy Przedsiębiorstwa można mówić dopiero po zbadaniu zachowania Przedsiębiorstwa i ewentualnego jego wpływu na przestrzeganie Wytycznych OECD oraz że angażowanie w sprawę akcjonariuszy Przedsiębiorstwa wymagałoby oddzielnych zawiadomień sformułowanych pod adresem przedsiębiorstw będących akcjonariuszami Przedsiębiorstwa.

Dlatego też, w kolejnych krokach polski KPK OECD badał sprawę tylko w odniesieniu do Przedsiębiorstwa.

c) Analiza, czy sprawa ta jest istotna dla wdrażania Wytycznych OECD i uzasadniona.

Z informacji przedstawionych w zawiadomieniu oraz zebranych przez KPK OECD w toku spotkań z każdą ze stron postępowania KPK OECD uznał, że sprawa ma istotne znaczenie dla wdrażania Wytycznych OECD, w szczególności, jeśli chodzi o kwestie związane z przeprowadzaniem procesu należytej staranności w sytuacji prowadzenia działalności biznesowej w kraju o wysokim ryzyku zagrożenia konfliktami.

Ponadto, jak wskazano wcześniej Polski KPK OECD prowadził niniejszą sprawę w koordynacji z **KPK OECD w Niemczech** i w **Wielkiej Brytanii**, które otrzymały zawiadomienia o tej samej treści co polski KPK OECD, tylko dotyczące spółki niemieckiej oraz spółki brytyjskiej.

Po dokładnym zbadaniu zarzutów sformułowanych w tych zawiadomieniach pod adresem Przedsiębiorstw angielski, niemiecki i polski KPK OECD uznały, że opisane w zawiadomieniach zarzuty są bardzo ogólne, a głównym argumentem Autora zawiadomienia jest stwierdzenie, że w kraju takim jak Mjanma, gdzie władzę sprawuje junta wojskowa nie jest możliwe prowadzenie działalności związkowej.

Polski KPK OECD uznał, że sam fakt prowadzenia działalności w kraju, w którym władzę sprawuje junta wojskowa nie może być wystarczającym argumentem do stwierdzenia potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD oraz oczekiwania odpowiedzialnego opuszczenia terytorium tego kraju poprzez zakończenie prowadzenia działalności biznesowej w tym kraju.

Zatem, pomimo iż **KPK OECD uznał, że sprawa przedstawiona w zawiadomieniu jest istotna** ze względu na wdrażanie Wytycznych OECD, to uznał także, **że nie jest ona uzasadniona**, ponieważ nie została poparta wystarczającymi informacjami.

d) Sprawdzenie, czy istnieje związek między działalnością Przedsiębiorstwa a sprawą.

Jak wskazano w pkt VIII lit. b) powyżej, w opinii KPK OECD istnieje związek między działalnością Przedsiębiorstwa a sprawą. Przedsiębiorstwo jest przedsiębiorstwem wielonarodowym prowadzącym działalność operacyjną w Mjanmie.

e) Sprawdzenie czy w danej sytuacji mogą mieć zastosowanie inne mechanizmy odwoławcze lub procedury prawne (w tym postępowanie sądowe).

Zgodnie z pozyskanymi przez KPK OECD informacjami, w niniejszej sprawie **mogą mieć zastosowanie inne mechanizmy odwoławcze lub postępowania sądowe.**

Autor zawiadomienia może rozważyć np. złożenie skargi do [Komitetu Wolności Związkowej \(Committee on Freedom of Association, CFA\)](#) funkcjonującego w ramach Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP).

CFA został powołany w celu rozpatrywania skarg dotyczących naruszeń wolności zrzeszania się, niezależnie od tego, czy dane państwo ratyfikowało właściwe konwencje MOP.

Skargi mogą być wnoszone przeciwko państwu członkowskiemu MOP przez organizacje pracodawców oraz pracowników. Jeżeli Komitet zdecyduje o przyjęciu sprawy, ustala stan faktyczny w drodze dialogu z rządem państwa, którego sprawa dotyczy.

Jeżeli Komitet stwierdzi naruszenie norm lub zasad wolności zrzeszania się, sporządza raport za pośrednictwem Rady Administracyjnej i formułuje zalecenia dotyczące sposobów naprawy sytuacji. Następnie rządy są zobowiązane do składania sprawozdań z wdrażania tych zaleceń.

f) W przypadku, gdy w tej samej sprawie prowadzone jest postępowanie przed innym organem sprawdzenie czy prowadzenie postępowania przed KPK OECD jest możliwe.

Strony postępowania nie poinformowały KPK OECD o toczących się postępowaniach w sprawie przed innymi organami.

g) Sprawdzenie czy rozpatrywano już podobne sprawy (lub czy toczą się podobne postępowania) w ramach innych procedur krajowych lub międzynarodowych.

[W bazie danych OECD](#), w której gromadzone są dane dotyczące spraw prowadzonych przez KPK OECD w 52 państwach wdrażających Wytyczne OECD, znajduje się ponad 13 spraw dotyczących sektora

tekstylno-odzieżowego i obuwniczego. Nie wszystkie z nich zostały przyjęte przez poszczególne KPK OECD do prowadzenia.

Ponadto, w ww. bazie danych znajduje się 11 spraw dotyczących przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność na terytorium Mjanmy. Trzy z tych spraw nie zostały przyjęte do prowadzenia. W jednej ze spraw, mimo że została przyjęta do prowadzenia, to nie doszło do mediacji ze względu na brak zgody stron na przystąpienie do rozmów. Dwie sprawy z 2001 r. zostały zakończone.

Pozostałe sprawy znajdują się na różnych etapach postępowań i dotyczą zasadniczo czterech sektorów: sektora wydobywczego, ICT, motoryzacyjnego oraz tekstylno-odzieżowego i obuwniczego.

Spośród spraw prowadzonych w ostatnich latach i dotyczących spółek z sektora tekstylno-odzieżowego prowadzących działalność w Mjanmie, należy zwrócić uwagę na dwie sprawy:

- 1) sprawę prowadzoną w latach 2018-2022 przez czeski KPK OECD. Sprawa zakończona porozumieniem między stronami postępowania.
- 2) sprawę prowadzoną w latach 2021-2022 przez duński KPK OECD, który po szczegółowym zbadaniu sprawy nie przyjął jej do prowadzenia.

Szczegóły tych spraw przedstawiono w ramach poniżej.

Sprawa: [Czeska organizacja pozarządowa oraz czeskie Przedsiębiorstwo działające w sektorze przemysłu tekstylnego w Mjanmie](#)

24 maja 2018 r. czeski KPK OECD otrzymał od zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD przez czeskie przedsiębiorstwo wielonarodowe operujące w sektorze tekstylno-odzieżowym. Autor zawiadomienia (czeska organizacja pozarządowa) wskazywał na potencjalne naruszenia praw człowieka i praw pracowniczych oraz zalecenia przeprowadzania procesu należytej staranności w łańcuchu dostaw.

Autor zawiadomienia wskazał, że Przedsiębiorstwo nie przeprowadziło procesu należytej staranności w celu zapobieżenia negatywnym skutkom wynikającym z pozyskiwania tekstyliów z fabryki w Mjanmie. Przedsiębiorstwo zakwestionowało te zarzuty, twierdząc, że przeprowadziło wystarczające działania w ramach procesu należytej staranności, adekwatne do wielkości zamówienia, wielkości przedsiębiorstwa oraz zakresu jego międzynarodowej działalności biznesowej.

Po zbadaniu sprawy, czeski KPK OECD przyjął sprawę do dalszego procedowania i 30 sierpnia 2018 r. przekazał stronom postępowania uzgodnioną Ocenę wstępną, a następnie zaproponował obu stronom wspólne rozmowy stron przy wsparciu KPK OECD (tzw. *good offices*).

W kwietniu 2022 r. strony postępowania osiągnęły porozumienie i podpisały dokument z ustaleń (*Joint Conclusions*), w którym została podkreślona rola odpowiedzialnego podejścia do prowadzenia działalności biznesowej (RBC) oraz przeprowadzania procesu należytej staranności. Sformułowano także szczegółowe zalecenia dla Przedsiębiorstwa dotyczące wzmocnienia jego wewnętrznych procesów należytej staranności. Informacje zawarte w tym dokumencie miały w znacznej mierze charakter poufny, choć strony wyraziły zgodę, by czeski KPK OECD zamieścił fragment tych ustaleń w swojej Ocenie końcowej.

Czeski KPK OECD nie zdecydował się na ujawnienie nazw stron postępowania i wyznaczył termin monitoringu sprawy po upływie roku od publikacji Oceny końcowej.

Sprawa: [Poseł duńskiego parlamentu vs Bestseller A/S](#)

W dniu **18 kwietnia 2021 r.** Pan Christian Juhl, poseł do duńskiego parlamentu, złożył do duńskiego KPK OECD zawiadomienie o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD zarzucając spółce Bestseller A/S, prywatnej, rodzinnej spółce odzieżowej z siedzibą w Danii, że nie przestrzegała postanowień Wytycznych OECD dotyczących praw człowieka (rozdział IV „Prawa człowieka”).

Zarzuty te opierały się na raporcie z 2019 r. sporządzonym przez powołaną przez ONZ Międzynarodową Niezależną Misję Dochodzeniową ds. Mjanmy ([the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar](#)), w którym wskazano na istnienie relacji biznesowych pomiędzy spółką a trzema fabrykami potencjalnie powiązаныmi z wojskowymi siłami Mjanmy.

Zgodnie z procedurą postępowania przed duńskim KPK OECD oraz po stwierdzeniu, że zawiadomienie było należycie uzasadnione i poparte odpowiednią dokumentacją, duński KPK OECD dał stronom możliwość rozwiązania sprawy bez udziału KPK OECD. Strony poinformowały jednak, że nie udało im się osiągnąć porozumienia.

W dniu **30 września 2022 r.** duński KPK OECD opublikował Ocenę końcową, w której poinformował o **nieprzyjęciu sprawy do dalszego rozpatrzenia**, uznając, że przeprowadzona w ramach wstępnej oceny sprawy analiza wykazała, iż spółka Bestseller prowadziła w badanych okresach rzetelną, systematyczną i ciągłą należytą staranność w zakresie praw człowieka, opartą na analizie ryzyka.

W związku z tym **duński KPK OECD stwierdził, że sprawa nie wymaga dalszego badania, ponieważ jej kontynuowanie nie przyczyniłoby się do skuteczniejszego wdrażania Wytycznych OECD**, i uznał postępowanie za zakończone.

h) Sprawdzenie czy zbadanie danej sprawy może przyczynić się do realizacji celów i skuteczności Wytycznych OECD.

W okresie od otrzymania zawiadomienia do podjęcia decyzji w sprawie polski KPK OECD przeprowadził szczegółowe badanie kwestii przedstawionych w zawiadomieniu. Obejmowało to poszukiwanie i badanie informacji na temat aktualnej sytuacji gospodarczo-politycznej w Mjanmie, w tym informacji dostępnych w zasobach międzyrządowych organizacji międzynarodowych, organizacji międzynarodowych oraz w innych źródłach.

Dodatkowo KPK OECD spotkał się osobiście lub online z przedstawicielami różnych środowisk posiadających wiedzę i doświadczenie na temat prowadzenia działalności biznesowej w krajach regionu Azji Południowo-Wschodniej oraz w Mjanmie.

Zebrane przez KPK OECD informacje pozwoliły na pogłębione poznanie i zrozumienie aktualnej sytuacji polityczno-społeczno-gospodarczej w Mjanmie, w której **1 lutego 2021 r.** miał miejsce wojskowy zamach stanu. Od tego czasu władzę ustawodawczą, sądowniczą i wykonawczą w Mjanmie sprawuje junta wojskowa a przedstawiciele wcześniejszego, demokratycznie wybranego, rządu zostali w większości aresztowani. Na niektórych obszarach Mjanmy obowiązuje stan wyjątkowy, zakaz zgromadzeń oraz godzina policyjna.

24 kwietnia 2021 r. Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (*Association of South-East Asian Nations, ASEAN*) w odpowiedzi na zamach stanu w Mjanmie przyjęło pięciopunktowy konsensus ([Five-Point Consensus](#)), w którym zawarto oczekiwania:

- 1) natychmiastowego zaprzestania przemocy w Mjanmie;
- 2) rozpoczęcia konstruktywnego dialogu między wszystkimi stronami w celu znalezienia pokojowego rozwiązania w interesie narodu;

- 3) wyznaczenia Specjalnego Wysłannika Sekretarza Generalnego ASEAN w celu ułatwienia mediacji w procesie dialogu;
- 4) udzielenia pomocy humanitarnej przez ASEAN;
- 5) organizacji wizyty w Mjanmie przez Specjalnego Wysłannika i przedstawicieli ASEAN w celu spotkania się ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

Konsensus został uzgodniony przez przywódców ASEAN, w tym przywódcę wojskowego Mjanmy. Jednak jego wdrożenie zostało w dużej mierze wstrzymane z powodu oporu junty.

W sprawie zamachu stanu i sytuacji w Mjanmie wypowiedziały się także inne międzynarodowe organizacje, w tym:

- **Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)**, w [rezolucji Zgromadzenia Ogólnego NZ](#) z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w Mjanmie;
- **MOP**, w rezolucji **Międzynarodowej Konferencji Pracy** z dnia 19 czerwca 2021 r. ([Resolution for a return to democracy and respect for fundamental rights in Myanmar](#));
- **ONZ**, w [rezolucji Rady Bezpieczeństwa 2669 \(2022\)](#) z dnia 21 grudnia 2022 r. wyrażając głębokie zaniepokojenie trwającym stanem wyjątkowym wprowadzonym przez wojsko w Mjanmie w dniu 1 lutego 2021 r. oraz jego poważnym wpływem na ludność Mjanmy;
- **Parlament Europejski**, w dniu 11 lutego 2021 r. przyjął [rezolucję](#) potępiającą przejęcie władzy przez wojsko i wezwał do natychmiastowego przywrócenia rządu cywilnego, zniesienia stanu wyjątkowego i umożliwienia wszystkim wybranym parlamentarzystom objęcia mandatów w celu przywrócenia porządku konstytucyjnego i norm demokratycznych.

W kolejnych latach trwający w Mjanmie kryzys polityczny oraz konflikt zbrojny spowodowały niedostępność podstawowych usług, w tym usług medycznych i transportowych. W wielu częściach kraju nadal dochodzi do walk między wojskami aktualnego rządu z ugrupowaniami zbrojnymi i bojówkami. Największe zbrojne organizacje etniczne intensyfikowały działalność antyrządową na kontrolowanych przez siebie terenach. W wielu miejscach dochodzi do ataków zbrojnych na budynki wojskowe i rządowe, posterunki policji oraz obiekty hotelowe i gastronomiczne powiązane z władzami wojskowymi.

W oświadczeniu Wysokiego Przedstawiciela wydanym w imieniu UE w dniu **31 stycznia 2023 r. UE stwierdza**, że zamach stanu z 2021 r. w Mjanmie: *spowodował cofnięcie przemian demokratycznych w tym kraju i wywołał katastrofalne skutki humanitarne i społeczne oraz w zakresie bezpieczeństwa, gospodarki i praw człowieka*².

Należy przy tym podkreślić, że aktualna sytuacja polityczna w Mjanmie jest wynikiem wcześniejszych problemów tego kraju. Unia Europejska wprowadziła pierwsze sankcje w stosunku do władz tego kraju jeszcze w 1996 r., co stanowiło odpowiedź UE na poważne naruszenia praw człowieka w Mjanmie w tamtym czasie.

Aby jednak zachęcić kraj do przemian demokratycznych w kwietniu 2013 r. UE zniosła wszystkie sankcje wobec Mjanmy. W mocy pozostało tylko embargo na broń i na sprzęt, który mógłby zostać wykorzystany do represji wewnętrznych.

W kolejnych latach, w związku z systematycznymi naruszeniami praw człowieka ze strony wojska Mjanmy wobec muzułmańskiej mniejszości Rohingja, zamieszkującej północną część kraju, w 2018 r.

² [Oświadczenie wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu UE w drugą rocznicę przewrotu wojskowego](#)

UE przyjęła nowe sankcje wymierzone w urzędników odpowiedzialnych za poważne pogwałcenia praw człowieka oraz wzmocniła embargo na broń.

W następstwie wojskowego zamachu stanu z 1 lutego 2021 r. oraz późniejszych represji wojskowych i policyjnych wobec pokojowych demonstrantów UE drastycznie zaostrzyła sankcje wobec Mjanmy. Do 2026 r. UE przyjęła osiem pakietów sankcji wymierzonych w reżim wojskowy Mjanmy, przy czym sankcje te są opracowywane w taki sposób, by nie szkodziły ludności Mjanmy³.

Dla badanej przez KPK OECD sprawy istotne znaczenie ma także fakt, że kraj ten zamieszkiwany jest przez ponad 57 mln mieszkańców, którzy pomimo skomplikowanej sytuacji społeczno-politycznej starają się prowadzić normalne życie, w tym pracując, czy też poszukując możliwości zarobkowania, aby utrzymać swoje rodziny.

Jak podkreślił Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. sytuacji związanej z poszanowaniem praw człowieka w Mjanmie w raporcie⁴ z 20 października 2025 r.:

Kryzys w Mjanmie osiągnął punkt krytyczny. Junta wojskowa kontynuuje kampanię przemocy i ucisku wobec ludności Myanmaru. Siły junty kontynuują naloty na cele cywilne, w tym szkoły, kliniki, klasztory i obozy dla przesiedleńców. Ponad 100 000 domów cywilnych zostało zniszczonych w podpaleniach. 3,6 miliona osób zostało przesiedlonych, a prawie 22 miliony potrzebuje pomocy humanitarnej.

(...) Mieszkańcy Mjanmy wykazali się niezwykłą odwagą, odpornością i determinacją w walce z dyktaturą wojskową. Potrzebują i zasługują na wsparcie społeczności międzynarodowej.

Jeśli chodzi zaś o sytuację gospodarczą, to pomimo iż Mjanma dysponuje korzystnymi warunkami geograficznymi oraz zasobami naturalnymi takimi jak gaz i ropa naftowa, zaś różne źródła wskazują, że jest to siódma co do wielkości gospodarka w regionie – jest to najuboższy kraj wspólnoty ASEAN.

Działalność gospodarcza Mjanmy obejmuje głównie sektor rolno-spożywczy (produkcja ryżu), sektor tekstylny-odzieżowy, produkty drewniane, materiały budowlane, kamienie szlachetne, metale, ropa naftowa i gaz ziemny. Sektor prywatny dominuje w rolnictwie, przemyśle lekkim i transporcie, podczas gdy rząd kontroluje energetykę, przemysł ciężki i przemysł zbrojeniowy⁵.

Sektor odzieżowy w Mjanmie odnotował w ostatnich latach znaczny napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W połowie 2015 r. około 55% oficjalnie zarejestrowanych przedsiębiorstw odzieżowych w Mjanmie było w całości lub w części własnością zagraniczną, przy czym około 25% spółek zagranicznych pochodziło z Chin, a 17% z Hongkongu. Odzieżowe spółki powiązane z zagranicą dostarczają niemal cały eksport odzieży, a ich wartość gwałtownie wzrosła w ostatnich latach, zwłaszcza od czasu zniesienia sankcji UE w 2012 r. W 2016 roku Mjanma wyeksportowała odzież i tekstylia o wartości 1,6 miliarda dolarów⁶.

Zgodnie z informacjami Europejskiej Izby Gospodarczej w Mjanmie (*European Chamber of Commerce in Myanmar, EuroCham Myanmar*) w 2023 r. w Mjanmie funkcjonowało ponad 800 fabryk produkujących odzież, obuwie, torebki oraz akcesoria podróżne. Zniesienie sankcji i przywrócenie przez Unię Europejską w 2013 r. umowy „Wszystko oprócz broni” (*Everything But Arms, EBA*) doprowadziło do wzrostu inwestycji zagranicznych w Mjanmie i rozwoju głównie sektora odzieżowego. EBA zapewnia jednostronny, bezcłowy i bezkontyngentowy dostęp do UE dla wszystkich produktów eksportowych z wyjątkiem broni i amunicji.

³ <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/sanctions-against-myanmar/>

⁴ A/80/490: [Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar](#)

⁵ <https://www.globaltenders.com/economy-of-myanmar>

⁶ <https://www.globaltenders.com/economy-of-myanmar>

Większość eksportu Mjanmy do UE pochodzi właśnie z sektora tekstylnego-odzieżowego i obuwniczego (około 85% całkowitego eksportu Mjanmy stanowią produkty tekstylne i obuwie). Unia Europejska jest obecnie głównym odbiorcą produktów odzieżowych wyprodukowanych w Mjanmie i zajmuje trzecie miejsce wśród największych partnerów handlowych Mjanmy w zakresie eksportu po Chinach i Tajlandii.

W 2022 r. przemysł odzieżowy Mjanmy wyeksportował odzież o wartości ok. 7,6 mld USD (w tym wartość eksportu tekstyliów i obuwia do UE w 2022 r. wyniosła około 5,05 mld USD), obuwie o wartości ok. 1 mld USD oraz torebki i akcesoria podróżne o wartości 650 mln USD⁷.

Z funkcjonowaniem sektora tekstylnego-odzieżowego i obuwniczego w Mjanmie wiąże się jednak w praktyce wiele istotnych problemów, na które składają się m.in. kwestia własności fabryk dostawców, inwestycje zagraniczne, bezrobocie, niski poziom wynagrodzeń, praca w godzinach nadliczbowych oraz trudności z prowadzeniem działalności związkowej.

Kryzys polityczny stworzył wyzwania dla rodzącego się w Mjanmie ruchu związków zawodowych w zakresie działań na rzecz poprawy warunków pracy. Mimo to niektóre związki zawodowe nadal pozostają aktywne, pomimo zgłaszanych przypadków ciągłego zwalczania związków zawodowych i nękania ich działaczy, w tym także aresztowań. Zgodnie z informacjami międzynarodowych organizacji pozarządowych po przejęciu władzy w Mjanmie przez wojsko, związki zawodowe stały się centralnym elementem Ruchu Nieposłuszeństwa Obywatelskiego (*Civil Disobedience Movement*, CDM). Jednak ich zaangażowanie doprowadziło do brutalnych represji, wojsko uznało 16 związków zawodowych i organizacji zajmujących się prawami pracowniczymi za nielegalne, a wielu organizatorów zostało aresztowanych⁸.

Z drugiej strony międzynarodowe organizacje informują także o działających w fabrykach odzieżowych komitetach ds. pracy (*Workplace Coordination Committees*, WCC), które są w zasadzie kontrolowane przez pracodawców i juntę. W praktyce komitety te służą do tłumienia głosów sprzeciwu, a nie reprezentowania pracowników⁹.

Należy też podkreślić, że **od 12 grudnia 2022 r.** w Mjanmie działa wielostronna inicjatywa na rzecz godnego zatrudnienia w branży odzieżowej w Mjanmie (*the Multistakeholder Alliance for Decent Employment in the Myanmar Apparel Industry, MADE in Myanmar*), finansowana w dużym stopniu przez Unię Europejską przy współfinansowaniu ze strony sektora prywatnego¹⁰.

Celem **MADE in Myanmar** jest wzmacnianie i ochrona odpowiedzialnych praktyk biznesowych w sektorze tekstylnego-odzieżowym. Przedsiębiorstwa będące partnerami tego programu uważają, że interesy pracowników w Mjanmie są najlepiej chronione poprzez odpowiedzialne utrzymanie produkcji i tworzenie godnych miejsc pracy. **Celem MADE in Myanmar jest ochrona setek tysięcy pracowników fabryk i ich rodzin, co stoi w sprzeczności z postulatami wycofywania inwestycji zagranicznych z Mjanmy.** Biorąc powyższe pod uwagę w poszukiwaniu odpowiedzi na badane kryterium w niniejszej sprawie – czy zbadanie danej sprawy może przyczynić się do realizacji celów i skuteczności Wytycznych OECD? – **polski KPK OECD uznał, że prowadzenie *good offices* lub mediacji w niniejszej sprawie może nie przyczynić się do realizacji celów i skuteczności Wytycznych OECD.** Stanowisko KPK OECD w tej kwestii zostanie wyjaśnione w dalszej części Oceny końcowej (zob. X. Uzasadnienie decyzji polskiego KPK OECD pkt 2) i 3)).

⁷ <https://eurocham-myanmar.org/2023/11/01/myanmar-garment-sector-factsheet-2-0/>

⁸ <https://www.business-humanrights.org/en/from-us/briefings/myanmar-2025/>

⁹ Business and Human Rights Centre: [Workplace Coordination Committees formed since the coup in garment factories allegedly operate in collusion with employers to 'oppress' workers](#) (30 grudnia 2022 r.)

¹⁰ https://www.madeinmyanmar.eu/files/uploads/PDF/faq_for_made_300623.pdf

IX. DECYZJA POLSKIEGO KPK OECD

Polski KPK OECD przyznaje, że etap wstępnej analizy sprawy (od dnia otrzymania zawiadomienia do sporządzenia Oceny wstępnej) trwał dłużej niż zakłada to [Procedura postępowania przed polskim KPK OECD w sprawie potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej](#).

KPK OECD podkreśla jednak, że terminy przewidziane w Procedurze postępowania są terminami orientacyjnymi i mogą ulec wydłużeniu w zależności od prowadzonej sprawy, a w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się odstępstwa od tych terminów.

Na wydłużenie etapu wstępnej analizy niniejszej sprawy wpłynęły m.in. następujące czynniki: angielska wersja procedury postępowania przed polskim KPK OECD z 15 kwietnia 2024 r. została opublikowana w listopadzie 2024 r., kiedy Autor zawiadomienia chciał złożyć zawiadomienie; wysoki stopień skomplikowania sprawy; konieczność prowadzenia postępowania w dwóch językach (polskim i angielskim) oraz tłumaczenia szeregu dokumentów analizowanych w sprawie; prowadzenie koordynacji z KPK OECD w innych krajach (KPK OECD w Niemczech i w Wielkiej Brytanii), a także potrzeba uzyskania przez KPK OECD pełnego obrazu sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej w Mjanmie.

Po przeanalizowaniu zawiadomienia oraz otrzymanej w załącznikach do zawiadomienia dokumentacji, po analizie dodatkowych informacji uzyskanych przez KPK OECD w wyniku spotkań ze stronami postępowania i po szczegółowym zbadaniu sprawy, **w dniu 20 stycznia 2026 r. polski KPK OECD zdecydował o nieprzyjęciu niniejszej sprawy do prowadzenia.**

X. UZASADNIENIE DECYZJI KPK OECD

- 1) KPK OECD kieruje się przy prowadzeniu sprawy ww. Procedurą postępowania przed polskim KPK OECD. Strony postępowania zostały poinformowane o zasadach prowadzenia postępowania przed KPK OECD.
- 2) Wobec przedstawionych powyżej w punkcie VIII. informacji, w opinii polskiego KPK OECD prowadzenie *good offices* lub mediacji w niniejszej sprawie, w sytuacji kryzysu politycznego i humanitarnego w Mjanmie nie wpłynie na poprawę stosowania Wytycznych OECD ani przez polskie Przedsiębiorstwo, ani też przez inne przedsiębiorstwa, jak również nie poprawi systemowych problemów w sektorze tekstylno-odzieżowym i obuwniczym w tym kraju.
- 3) Polski KPK OECD stoi na stanowisku, że odpowiedzialne zakończenie relacji biznesowych (oczekiwane przez Autora zawiadomienia w niniejszej sprawie) powinno być zawsze ostatecznością. Przedsiębiorstwo podejmując taką decyzję powinno rozważyć szereg istotnych czynników, w tym także mieć świadomość odpowiedzialności za skutki takiej decyzji oraz jej wpływu na życie mieszkańców kraju, z którego pochodzi dostawca czy podwykonawca, z którym przedsiębiorstwo zamierza zakończyć relację biznesową.

W przypadku Mjanmy, należy wziąć m.in. pod uwagę fakt, że przedstawiciele międzynarodowych organizacji międzyrządowych jak ONZ, MOP czy UE podkreślają w jak bardzo trudnej sytuacji znalazła się obecnie ludność tego kraju. Ponad 57 mln mieszkańców Mjanmy potrzebuje pracy, by utrzymać swoje rodziny, z czego większość miejsc pracy jest tworzona przez przedsiębiorstwa w sektorze tekstylno-odzieżowym i obuwniczym.

- 4) Polski KPK OECD docenia jednocześnie troskę Autora zawiadomienia o los pracowników zatrudnianych w sektorze tekstylno-odzieżowym w Mjanmie (z czego zdecydowana większość to kobiety) oraz dostrzega szczególne trudności w prowadzeniu działalności związkowej w

dzisiejszej sytuacji politycznej w Mjanmie.

- 5) Choć Polski KPK OECD w żaden sposób nie kwestionuje tragicznej sytuacji pracowników i związków zawodowych w Mjanmie to stwierdza, że zarzuty Autora zawiadomienia oparte są głównie na stwierdzeniu, że Przedsiębiorstwo nadal prowadzi działalność w tym kraju. Jednakże sam fakt działania w państwie, w którym junta wojskowa sprawuje władzę, nie może być wystarczającym argumentem do stwierdzenia potencjalnego naruszenia Wytycznych OECD i oczekiwania odpowiedzialnego wycofania się z tego państwa. Pogląd ten podzielają niemiecki i brytyjski KPK OECD.
- 6) Jednocześnie należy podkreślić, że zalecenia sformułowane w Wytycznych OECD nie stanowią, że przedsiębiorstwa mają prowadzić działalność biznesową tylko w państwach, w których funkcjonują demokratyczne rządy prawa.

Wręcz przeciwnie, w rozdziale I „Koncepcje i zasady” pkt 2. podkreślono:

(...) w państwach, w których prawo krajowe jest sprzeczne z zasadami i standardami przedstawionymi w Wytycznych OECD, przedsiębiorstwa powinny dążyć do uznawania tych zasad i standardów w możliwie najpełniejszym zakresie.

Oznacza to między innymi, że przedsiębiorstwa operujące w Mjanmie muszą liczyć się z szeregiem różnego rodzaju ryzyk, jakie mogą wystąpić w związku z istniejącą tam sytuacją geopolityczną. Samo jednak prowadzenie działalności biznesowej w tym kraju nie powinno być zarzutem.

Należy jednak sprawdzić czy w procesach należytej staranności tych przedsiębiorstw uwzględnione zostały ryzyka związane z trudnościami respektowania praw człowieka, w tym wolności związkowych. Zgodnie z *Wytycznymi OECD dotyczącymi należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej* w procesie ustalania zakresu oddziaływania przedsiębiorstw ważne jest opracowanie mapy ogólnych działań i struktury łańcuchów dostaw w celu ustalenia działań, obszarów geograficznych, produktów lub relacji biznesowych obciążonych wysokim ryzykiem. Jeśli przedsiębiorstwo działa w obszarach wysokiego ryzyka, może opracować dokładną mapę faktycznych relacji biznesowych w celu ustalenia, które z nich wymagają dalszej oceny¹¹.

Wycofanie się z relacji biznesowej może stanowić właściwy środek w ostateczności, po nieudanych próbach zapobiegania negatywnym skutkom lub ich łagodzenia, jeżeli negatywne skutki są niemożliwe do naprawienia, brak jest racjonalnych perspektyw na zmianę, zostały zidentyfikowane poważne negatywne skutki lub poważne ryzyko i podmiot wywołujący negatywne skutki nie podejmuje natychmiast działań w celu zapobiegania im lub ich łagodzenia¹².

- 7) W świetle pozyskanych przez KPK OECD informacji, Przedsiębiorstwo deklaruje posiadanie i realizację strategii zrównoważonego rozwoju zintegrowanej na strategię rozwoju Grupy. Obejmuje ona własną działalność biznesową Przedsiębiorstwa oraz łańcuch wartości, podzielony na *upstream* (operacje własne) oraz *downstream*. Przedsiębiorstwo wypracowało polityki zarządzania ryzykiem, określa podział obowiązków pomiędzy komórki organizacyjne zajmujące się identyfikacją, oceną, monitorowaniem i raportowaniem ryzyk. Prowadzi też corocznie aktualizowany rejestr ryzyk.

¹¹ [Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej](#), pytanie 19, s. 60.

¹² jw., pytanie 39, s. 79.

Przedsiębiorstwo deklaruje wdrożenie procesu należytej staranności oraz wymienia główne obszary ryzyk oraz powzięte działania zaradcze i naprawcze. Prowadzi dialog z interesariuszami poprzez rozmowy ze związkami zawodowymi, federacjami, organizacjami i aktywistami, innymi przedsiębiorstwami odzieżowymi oraz dostawcami. Przedsiębiorstwo opracowało też mechanizm zgłaszania skarg. Współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz bierze udział w platformach przeciwdziałania łamaniu praw człowieka, prowadzi szkolenia dla dostawców.

- 8) Zgodnie z informacjami zawartymi w skonsolidowanym [Rocznym raporcie Przedsiębiorstwa za 2024](#), w 2023 r. powołano specjalny zespół, który nadzoruje wdrożenie procesu należytej staranności. Zespół ten zajmuje się procesem należytej staranności w zakresie praw człowieka i praw pracowniczych. Zadania zespołu obejmują identyfikację i ocenę istotnych ryzyk, wdrażanie i monitorowanie skuteczności działań naprawczych i prewencyjnych, a także informowanie interesariuszy o podejmowanych inicjatywach.
- 9) Przedsiębiorstwo wyraziło wolę współpracy w ramach postępowania przed KPK OECD, ale też wskazało na pewne wątpliwości związane z zawiadomieniem oraz zachowaniem poufności przez Autora zawiadomienia.

Zgodnie bowiem z Procedurą postępowania przed polskim KPK OECD (Część A., pkt 10):

(...) W trakcie postępowania KPK OECD zwraca uwagę stron na potrzebę zachowania poufności wskazaną w Wytocznych OECD oraz informuje strony, że postępowanie może zostać przerwane, jeżeli jedna lub obie ze stron nie będą przestrzegać zasady poufności. Zasada zachowania poufności obowiązuje zarówno strony postępowania jak i KPK OECD. Informacje dotyczące postępowania prowadzonego przed KPK OECD nie mogą być w żaden sposób rozpowszechniane publicznie, bez zgody stron oraz KPK OECD, z zastrzeżeniami opisanymi w procedurze.

W dniu 13 listopada 2024 r. na stronie IndustriALL Global Union opublikowana została informacja o złożeniu zawiadomień do trzech KPK OECD: w Polsce, Niemczech i Wielkiej Brytanii, w sprawach dotyczących Przedsiębiorstw: LPP, New Yorker oraz Next.

Informacja ta pojawiła się w internecie 13 listopada 2025 r. jeszcze przed oficjalnym potwierdzeniem przez polski KPK OECD otrzymanie zawiadomienia, co miało miejsce 16 grudnia 2024 r. Podobne informacje o złożeniu zawiadomienia zawierające nazwy spółek pojawiły się również przed dniem złożenia zawiadomienia na stronach Business and Human Rights Centre oraz Asia Garment Hub. Ze względu na fakt, że ww. informacje już funkcjonowały w przestrzeni publicznej, Polski KPK OECD nie miał możliwości wystąpienia do Autora zawiadomienia o ich wycofanie, niemniej podczas spotkania z przedstawicielami Autora zawiadomienia w dniu 4 marca 2025 r. Polski KPK OECD poinformował Autora zawiadomienia, że takie zachowanie nie jest zgodne z praktyką polskiego KPK OECD, który stanowczo przestrzega zasady poufności w trakcie prowadzonych postępowań.

- 10) KPK OECD przykłada szczególną wagę do ochrony poufności informacji biznesowych, takich jak tajemnice handlowe, jak również innych danych oraz interesów stron postępowania. Jednym z warunków prowadzenia postępowania przed KPK OECD jest zachowanie pełnej poufności spotkań oraz treści rozmów prowadzonych ze stronami postępowania.

KPK OECD wskazuje ponadto, że od dnia otrzymania zawiadomienia do sporządzenia Oceny wstępnej zaobserwował działania podjęte przez Autora zawiadomienia, które mogły mieć na celu wywarcie wpływu na KPK OECD oraz na treść Oceny wstępnej.

Przykładem takich działań były publikacje w mediach społecznościowych na temat przedłużającego się okresu wydania Oceny wstępnej, ale także pismo Sekretarza Generalnego

IndustriALL skierowane do Przewodniczącego jednej z ogólnopolskich organizacji związkowych. W piśmie tym Autor zawiadomienia prosi m.in. o pomoc w wywarceniu presji na KPK OECD w celu wcześniejszego wydania Oceny wstępnej w sprawie.

- 11) W nawiązaniu do powyższego KPK OECD stwierdza, że **zasada poufności w postępowaniu przed polskim KPK OECD nie została zachowana przez Autora zawiadomienia.**

Ponadto, w opinii KPK OECD wywieranie presji na KPK OECD w odniesieniu do prowadzonego postępowania jest niezgodne z duchem Wytycznych OECD. Również publiczne interweniowanie u podmiotu nie będącego stroną postępowania (tzw. *campaigning*) w kontekście prowadzonych postępowań stanowi w opinii KPK OECD naruszenie procedury postępowania przed polskim KPK OECD.

XI. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE KPK OECD

- 1) Podsumowując Polski KPK OECD stwierdza, że otrzymane zawiadomienie dotyczące obecności polskiego przedsiębiorstwa wielonarodowego w Mjanmie jest istotne. Sprawa wynikająca z tego zawiadomienia nie została jednakże przyjęta do prowadzenia **z następujących powodów:**
 - a) braku wystarczającego udokumentowania przez Autora zawiadomienia zarzutów stawianych Przedsiębiorstwu (zob. punkt VIII., c) powyżej),
 - b) naruszenia przez Autora zawiadomienia zasady poufności postępowania przed polskim KPK OECD poprzez informowanie opinii publicznej o toczącym się postępowaniu (tzw. *campaigning*) oraz
 - c) wywierania presji na KPK OECD poprzez skierowanie korespondencji do ogólnopolskiego związku zawodowego nie będącego stroną w sprawie,
 - d) sytuacji kryzysu humanitarnego i politycznego w Mjanmie oraz prowadzonych już w tym kraju działań wynikających z zaleceń międzyrządowych organizacji międzynarodowych.
- 2) Polska jako jedno z 52 Państw wdrażających Wytyczne OECD, zaleca przedsiębiorstwom wielonarodowym operującym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz przedsiębiorstwom, które mają siedzibę w Polsce a prowadzą swoją działalność na innych terytoriach, stosowanie się do Wytycznych OECD.
- 3) Będąc aktywnym i zaangażowanym członkiem OECD Polska respektuje również inne standardy wypracowane przez OECD mające związek z odpowiedzialnym prowadzeniem działalności biznesowej, w tym [Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej](#) oraz [wytyczne sektorowe](#).
- 4) **Pomimo, iż niniejsza sprawa nie została przyjęta do prowadzenia, mając na uwadze szczególny charakter Wytycznych OECD oraz zawartych w nich oczekiwań wobec przedsiębiorstw, KPK OECD formułuje następujące zalecenia dla Przedsiębiorstwa:**
 - a) KPK OECD zaleca Przedsiębiorstwu kontynuowanie działań mających na celu analizę ryzyk oraz dążenie do zmniejszania faktycznych i potencjalnych niekorzystnych skutków jakie mogą powstawać w wyniku prowadzonej przez Przedsiębiorstwo działalności na terytorium Mjanmy oraz innych krajów;
 - b) w szczególności KPK OECD zaleca Przedsiębiorstwu kontynuowanie wdrażania stosownych procedur należytej staranności w zakresie poszanowania praw człowieka w działalności Przedsiębiorstwa zgodnie z zaleceniami Wytycznych OECD oraz [Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka](#) (Wytyczne ONZ);

- c) ze względu na aktualną sytuację w Mjanmie KPK OECD zaleca Przedsiębiorstwu ponowną analizę procedur należytej staranności Przedsiębiorstwa i uwzględnienie założeń wzmocnionej należytej staranności w zakresie praw człowieka, w szczególności w odniesieniu do wolności zrzeszania się oraz bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

W przeprowadzeniu takiej analizy wzmocnionej należytej staranności w zakresie praw człowieka pomocne być mogą zalecenia Grupy Roboczej ONZ ds. biznesu i praw człowieka¹³, publikacja UNDP pt. *Wzmocniona należyta staranność w zakresie praw człowieka przedsiębiorstw działających na terenach objętych konfliktami*¹⁴ oraz podręcznik programu UNDP¹⁵;

- d) dodatkowo, po zapoznaniu się z publicznie dostępną Polityką Praw Człowieka Przedsiębiorstwa, KPK OECD zaleca Przedsiębiorstwu pilną aktualizację tej polityki poprzez uwzględnienie aspektów wynikających z przeprowadzenia procesu wzmocnionej należytej staranności w zakresie praw człowieka.
- e) Ponadto KPK OECD zwraca się do Przedsiębiorstwa o rozważenie możliwości przystąpienia Przedsiębiorstwa do programu MADE in Myanmar.
- 5) **KPK OECD nie będzie przeprowadzał monitoringu realizacji przez Przedsiębiorstwo sformułowanych powyżej rekomendacji** ze względu na nieprzyjęcie sprawy do dalszego prowadzenia.

XII. INFORMACJE PROCEDURALNE

- 1) Zgodnie z Procedurą postępowania przed polskim KPK OECD (część B., IV. pkt 7-9), projekt niniejszej Oceny końcowej zostanie przekazany stronom postępowania, które mogą zgłosić swoje uwagi lub propozycje zapisów w terminie 14 dni od otrzymania dokumentu.
- 2) O uwzględnieniu uwag zgłoszonych do treści Oceny końcowej decyduje KPK OECD.
- 3) Jeśli treść Oceny końcowej będzie wymagać dalszego uzgodnienia ze stronami postępowania, KPK OECD prześle stronom kolejną wersję dokumentu i wyznaczy termin na zgłoszenie uwag.
- 4) Po uzgodnieniu treści Oceny końcowej KPK OECD prześle stronom finalną wersję dokumentu oraz opublikuje go w języku polskim oraz w języku angielskim na stronie internetowej KPK OECD.
- 5) Ocena końcowa w języku angielskim zostanie przekazana do Sekretariatu OECD, który zamieści ją w [bazie danych spraw rozpatrywanych przez KPK OECD](#).
- 6) Zgodnie z Procedurą postępowania przed polskim KPK OECD (część B., IV. pkt 11) polska wersja językowa Oceny końcowej zostanie również przekazana do wiadomości następującym organom administracji rządowej:
 - a) Ministerstwu Finansów, jako resortowi odpowiedzialnemu za:
 - program współdziałania w zakresie podatków,
 - wdrażanie dyrektywy UE dotyczącej sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD);

¹³ A/75/212: [Report on business, human right and conflict-affected regions: towards heightened action](#), pkt. 106.

¹⁴ [Heightened Human Rights Due Diligence for Business in Conflict-Affected Contexts: A Guide](#). UNDP 2022

¹⁵ [Heightened Human Rights Due Diligence. Training Facilitation Guide](#). UNDP 2025

-
- b) Ministerstwu Rozwoju i Technologii, jako resortowi odpowiedzialnemu za:
- wdrażanie Taksonomii UE,
 - wdrażanie dyrektywy UE dotyczącej należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSDDD), oraz
- c) Stałemu Przedstawicielstwu RP przy OECD.
- 7) KPK OECD podkreśla, że zasada poufności postępowania jest kluczową zasadą postępowania przed KPK OECD. Dotyczy ona całości postępowania i odnosi się zarówno do stron postępowania jak i do KPK OECD. Dokumentacja sprawy prowadzonej przed KPK OECD, poza dokumentami podlegającymi ujawnieniu na stronie internetowej KPK OECD, jest poufna i nie podlega udostępnianiu.
- 8) **Na tym KPK OECD zamyka postępowanie w niniejszej sprawie.**